

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Фінансовий та страховий менеджмент»

на тему: **«Управління активами підприємства»**

Виконавець:

студентка VI курсу фінансово-
економічного факультету

Мазуренко Анастасія

Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Іоргачова Марія Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогоднішній день актуальним процесом є об'єднання господарств всіх країн, в якому Україна бере активну участь. Така участь, в свою чергу, вимагає нових підходів в управлінні не лише на рівні країни, а й на рівні підприємства - створення механізму управління, що відповідає сучасним вимогам ринку та забезпечує відповідний рівень прибутковості підприємства.

Ефективне управління передбачає оптимізацію ресурсного потенціалу підприємства. У цьому випадку різко підвищується важливість ефективного управління фінансовими ресурсами. Фінансовий добробут підприємства у цілому залежить від продуктивної та доцільної трансформації фінансових ресурсів в основні та оборотні кошти. Роль фінансових ресурсів важлива на стратегічному, тактичному, оперативному рівнях управління, проте особливе значення вона має в плані стратегії розвитку підприємства.

Для аналізу діяльності підприємства необхідна інформація про економічні ресурси, що ним контролюються, про його фінансову структуру, ліквідність, платоспроможність, а також здатність адаптування до змін економічного середовища. Достовірна інформація про економічні ресурси підприємства допомагає визначити його спроможність генерувати грошові кошти та їх еквіваленти у майбутньому.

В свою чергу, інформація про платоспроможність та ліквідність допомагає оцінити, як підприємство виконує свої фінансові зобов'язання. Ліквідність підприємства свідчить про наявність грошових коштів у найближчому майбутньому після виконання фінансових зобов'язань.

Управління активами підприємства – це діяльність підприємства, направлена на розробку стратегії знаходження оптимального співвідношення оборотних та необоротних активів, їх складу та розміру задля отримання підприємством економічної вигоди (прибутку) та ведення ефективної фінансово-господарської діяльності.

У сучасних умовах для більшості підприємств наслідком кризових явищ їх економічного розвитку стала гостра нестача необхідного обсягу оборотних активів, що істотно впливає на фінансовий стан підприємства. Низька забезпеченість виробничих підприємств оборотними активами супроводжується низьким рівнем їх використання. Тому на сьогодні актуальним завданням для забезпечення ефективності виробничої діяльності підприємства є суттєве вдосконалення управління активами.

Актуальність даної роботи проявляється у меті кожного підприємства покращити своє фінансове становище, що має пряму залежність із ефективним управлінням активами підприємства, їх оптимального складу.

Мета даної кваліфікаційної роботи – на основі узагальнення теоретичних положень щодо сутності, формування та управління активами підприємства запропонувати напрями задля підвищення ефективності використання активів підприємства.

Завдання щодо досягнення поставленої мети аналізу активів:

- встановлення сутності активів та їх ролі у діяльності підприємства;
- оцінка стану, структури та динаміки зміни активів;
- виявлення причин, позитивних і негативних тенденцій зміни активів;
- аналіз і оцінка ефективності функціонування активів;
- обґрунтування специфіки управління основними видами активів;
- розробка рекомендацій до вдосконалення управління активами на підприємстві.

Предметом дослідження виступають теоретичні засади, методичні підходи та практичні положення щодо управління активами підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління активами підприємства.

Аналіз останніх досліджень та наукових праць. Розвитку теорії та практики управління активами присвятили свої праці такі відомі вітчизняні та зарубіжні економісти, як М.Н. Крейніна, М.Д. Білик, І.О. Бланк, Ван Хорн, М.М. Мазаракі, А.Шапіро, В.В. Бочаров, В.В. Ковальов, Є.Ф. Брігхем, В.П.Кодацький, Р. Брейлі, С. Майєрс, С. Росс.

Управління активами в більшості робіт зводиться, з одного боку, до визначення достатнього рівня і раціональної структури активів, а з іншого боку – до визначення величини і структури джерел їхнього фінансування. Не зважаючи на велику кількість робіт, присвячену управлінню активами, існує ряд теоретичних і практичних проблем, які все ще залишаються невирішеними як на рівні промисловості в цілому, так і на рівні окремих галузей.

Методи дослідження. Методами, що використовувались при написанні даної кваліфікаційної роботи, є: проблемно-тематичний метод (постановка основних проблем управління активами на підприємстві), статистичний метод (побудова економіко-математичної моделі), метод економічного аналізу та метод емпіричних досліджень (аналіз підприємства за основними фінансовими показниками).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменування) та додатків А-П. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок. Основний зміст викладено на 68 сторінках. Робота містить 7 таблиць, 25 рисунків.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження опубліковано тези доповідей на тему «Концептуальні підходи до визначення активів підприємства» у збірнику тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених на тему: «Перспективні напрямки розвитку економіки, обліку, управління права: теорія і практика» (20.10.2018), Полтава – ЦФЕНД, 2018.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Фінансова діяльність підприємства ґрунтується на використанні майна, що належить підприємству на правах власності або володіння. Все майно, яке відображене в балансовій діяльності підприємства, називається активами підприємства. До їх складу входять усі матеріальні цінності, нематеріальні активи та кошти, що належать підприємству на певну дату, а також їх розміщення та використання.

Активи – це усі контрольовані підприємством ресурси, створені завдяки минулим подій, та використання яких у майбутньому призведе до зростання економічної вигоди підприємства. Активи є також економічними ресурсами підприємства, що використовуються з метою одержання прибутку у фінансовій діяльності.

У першому розділі *«Теоретичні основи управління активами»* розглянуто сутність поняття управління активами, елементи управління, головні принципи політики управління активами та методи аналізу активів.

Отже, на основі проведеного аналізу та узагальнення наукових підходів, сутність визначення «управління активами» полягає у якісному й ефективному розподілу фінансових ресурсів підприємства для досягнення максимальної економічної вигоди.

У другому розділі *«Аналіз ефективності управління активами ТОВ «Телекарт-Прилад»* проаналізовано фінансовий стан підприємства за абсолютними та відносними показниками фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, рентабельності, вартісним обсягом точки беззбитковості та запасом фінансової стійкості.

Аналіз економічного стану підприємства «Телекарт-Прилад» свідчить, що основні фонди є застарілими та зношеними, тому основними характеристиками виробничого потенціалу та виробничих потужностей організації є їх модернізація та оновлення технічного забезпечення. Також підприємство може виплатити свої зобов'язання лише при повній ліквідації та продажі всіх активів, тому важливим аспектом є покращення стану всього підприємства, а особливо оборотних активів та їх ефективне використання для подальшого покращення фінансового стану підприємства.

Проаналізовано склад і динаміка оборотних і необоротних активів. Мобільність активів залежить від частки оборотних активів у загальному обсязі і прискорює оборотність коштів підприємства. Тому значно висока частка необоротних активів у структурі активів свідчить про значні постійні витрати й високу чутливість прибутку до зміни доходу від реалізації продукції на підприємстві. Фінансовий результат діяльності залежить від того, скільки коштів вкладено в запаси матеріалів, а скільки їх у грошовій формі, що має пряму залежність від співвідношення оборотних та необоротних коштів у складі активів. Зробивши загальну оцінку динаміки складу і структури активів підприємства, було проаналізовано стан, рух і зміни, що відбулися у вартості окремих складових необоротних та оборотних активів та виявили фактори, що вплинули на ці зміни.

У третьому розділі *«Шляхи покращення управління активами ТОВ «Телекарт-Прилад»* запропоновано здійснити врегулювання оптимального співвідношення оборотних та необоротних коштів, збільшення інвестування в основні засоби (оновлення обладнання), оптимізація запасів виробництва, збільшення високоліквідних активів за рахунок грошових коштів, реструктуризація внутрішнього фінансування.

ВИСНОВКИ

У даній роботі були розглянуті теоретичні основи управління активами, політика та методи управління активами, а також за основними показниками ефективності фінансової діяльності було проаналізовано підприємство «Телекарт-Прилад». На основі проведеного аналізу та узагальнення наукових підходів, сутність визначення «управління активами» полягає у якісному й ефективному розподілу фінансових ресурсів підприємства для досягнення максимальної економічної вигоди.

Аналіз економічного стану підприємства «Телекарт-Прилад» свідчить, що основні фонди є застарілими та зношеними, тому основними характеристиками виробничого потенціалу та виробничих потужностей організації є їх модернізація та оновлення технічного забезпечення. Також ми бачимо, що підприємство може виплатити свої зобов'язання лише при повній ліквідації та продажі всіх активів, тому важливим аспектом є покращення стану всього підприємства, а особливо оборотних активів та їх ефективне використання для подальшого покращення фінансового стану підприємства.

Далі, було проаналізовано склад і динаміка оборотних і необоротних активів. Мобільність активів залежить від частки оборотних активів у загальному обсязі і прискорює оборотність коштів підприємства. Тому значно висока частка необоротних активів у структурі активів свідчить про значні постійні витрати й високу чутливість прибутку до зміни доходу від реалізації продукції на підприємстві. Фінансовий результат діяльності залежить від того, скільки коштів вкладено в запаси матеріалів, а скільки їх у грошовій формі, що має пряму залежність від співвідношення оборотних та необоротних коштів у складі активів. Зробивши загальну оцінку динаміки складу і структури активів підприємства, ми детально вивчили стан, рух і зміни, що відбулися у вартості окремих складових необоротних та оборотних активів та виявили фактори, що вплинули на ці зміни.

У складі необоротних активів має переважати основні засоби як основа здійснення операційної діяльності. Зменшення основних засобів свідчить в даному випадку про зменшення виробничого потенціалу підприємства «Телекарт-Прилад» і є результатом використання застарілих об'єктів.

Однією з головних задач на підприємстві є створення запасів. Запаси створюються з різних причин, в силу яких на складах завжди повинна бути потрібна кількість запасів певного виду. Однак, якщо запаси збільшити, то зростає вартість їх зберігання. Підприємство «Телекарт-Прилад» працює за

схемою «замовили-зробили», тобто велика кількість виробничих запасів може простоювати до появи замовлення.

Ефективне управління запасами дозволяє прискорити виробничий і операційний цикл, зменшити поточні затрати на їх зберігання та використати вільні грошові кошти для збільшення виробничого потенціалу. Тому, підприємству слід або збільшити коло клієнтів, або розширити асортимент послуг для ефективного використання як фінансових ресурсів, так і виробничих.

За отриманими результатами аналізу ТОВ «Телекарт-Прилад», в третьому розділі кваліфікаційної роботи магістра наведено основні проблеми, з якими стикається підприємство в процесі своєї діяльності та запропоновано можливі напрямки покращення ефективності управління активами.

Ми вважаємо, що кожне підприємство повинне налагодити систему управління активами для заощадження коштів та зменшення втрат самого суб'єкта господарювання. Використання сучасних логістичних методів управління на підприємстві допоможе підприємству «Телекарт-Прилад» раціоналізувати та оптимізувати систему організації активів, а цим і покращити конкурентне становище за рахунок скорочення витрат.

Узагальнюючи теоретичні та практичні результати аналізу, для покращення процесу управління активами підприємства, слід звернути увагу на:

- розроблення методів управління запасами та грошовими коштами з урахуванням сучасних економічних умов;
- визначити загальний обсяг потреби у фінансуванні діяльності підприємства на майбутній період. Зокрема, при створенні підприємства це витрати коштів на придбання майна, будинків, машин, механізмів, інструментів, матеріалів;
- організувати на підприємстві фінансове планування;
- вдосконалення роботи з клієнтами зі стягнення дебіторської заборгованості з урахуванням світового досвіду;
- здійснення обґрунтованих розрахунків щодо доцільності та обсягів знижок за передоплату;
- ретельне планування можливості використання кредиторської заборгованості як джерела фінансування поточної діяльності.

Якщо підприємство буде працювати ефективніше, тобто мати більше доходів і прибутків, тим більше воно буде сплачувати податків бюджету, може створювати більше робочих місць і виплачувати більшу заробітну плату працівникам, може під вищі відсотки залучати кредитні кошти у банків, страхувати своє майно в страхових компаніях, інвестувати кошти у свій розвиток, що стимулює економічний розвиток держави загалом.

АНОТАЦІЯ

Мазуренко А.В. «Управління активами підприємства».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «072 фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою «Фінансовий та страховий менеджмент» - Одеський національний економічний університет - м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження - економічні процеси, що виникають з приводу використання активів на підприємстві

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності активів, методи аналізу активів, зміст управління активами підприємства, функції та джерела їх фінансування.

Проаналізована фінансова діяльність підприємства за останні п'ять років за основними показниками для виявлення недоліків управління активами на підприємстві..

Запропоновані рекомендації щодо покращення методів управління активами підприємства та побудована економіко-математична модель рентабельності активів.

Ключові слова: активи, оборотні активи, необоротні активи, основні засоби, запаси, управління активами.

ANNOTATION

Mazurenko A.V. «Management of the assets of the enterprise».

Qualifying work for obtaining an educational master's degree in a specialty «072 Finance, Banking and Insurance» under the program «Financial and insurance management» - Odessa National Economic University. – Odessa, 2018.

Master's work consists of three sections. The object of research is the economic processes that arise when using assets at the enterprise

In this work, the theoretical aspects of the essence of assets, methods of analysis of assets, the content of asset management of an enterprise, functions and sources of their financing are considered.

The financial activity of the enterprise for the last five years has been analyzed on the main indicators for revealing of deficiencies of asset management on enterprises.

The recommendations for improving the methods of asset management of the enterprise are proposed and the economic-mathematical model of profitability of assets is constructed.

Keywords: assets, current assets, non-current assets, fixed assets, stocks, asset management.